

[Karlskov Jensen.]

også er en anden konsekvens, nemlig, at de regler, der gælder for import af kød- og benmel og fiskemel, i realiteten virker som en slags indførselstold, sådan at danske firmaer, der vil fremstille sådanne hunde- og kattefoderblandinger, kommer til at betale en endda noget højere pris for kød- og benmel og fiskemel end de firmaer, der får indført disse varer i færdigfremstillede pakninger her til landet. Jeg vil derfor gerne stille det tillægsspørgsmål, med hvilken hjemmel man har dispenseret. Jeg forstår godt de begrundelser, der bliver givet, men jeg synes ikke, jeg forstod, at der egentlig i de bekendtgørelser, som ministeren henviste til, er nogen hjemmel til at dispensere, når det ikke drejer sig om varer, der har oprindelse i et af de nordiske lande.

Det næste, det er så spørgsmålet om en ændring af forholdene; det må formentlig komme til at omfatte også danske virksomheder, der fremstiller tilsvarende blandinger på grundlag af enten importeret eller dansk fremstillet kød- og benmel og fiskemel.

Landbrugsministeren (Ib Frederiksen): Jeg skal kun til hr. Karlskov Jensen sige, at jeg går ud fra, at drøftelserne med de grupper, som vi har indkaldt, vil klare op de problemer, der er rejst. Jeg kan ikke på stående fod her give oplysning om kød- og benmel af udenlandsk fabrikat; der er jo noget, der hedder kød- og benmel af dansk fabrikat også. Men jeg håber, hvis der er tvivlsspørgsmål, at de kan klares, og skulle det vise sig, at der er behov for at skærpe bestemmelserne, skal jeg give tilsagn om, at det skal blive taget op til overvejelse.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af **Robert Pedersen** til indenrigsministeren:

„Vil ministeren tage initiativ til at foretage sådanne ændringer i valgloven, at de u-landsfrivillige kan komme til at afgive deres stemme ved valgene på linje med diplomater?“

Robert Pedersen: Det til indenrigsministeren stillede spørgsmål har sit udgangspunkt i en henvendelse fra nogle u-landsfrivillige i Tanzania, som jeg i mit arbejde som højskoleforstander tilskyndede til at påtage sig

hjelpearbejde i Afrika. Jeg blev forbavset over at erfare, at de ikke kunne afgive deres stemme, hvilket indenrigsministeren bekræftede, samtidig med at det blev fastslået, at det ville være forbundet med store vanskeligheder at lave loven om.

Når jeg derfor mere officielt har valgt at rejse spørgsmålet igen, har det sin rod i to forhold. For det første nævnedes udenrigsministeren i sidste uge i et samråd med udvalget for teknisk bistand, at ministeren under sin rejse til Afrika var blevet stillet over for samme problem, og han beklagede meget, at de unge, der har påtaget sig u-landsarbejde, ikke har stemmeret, og i den efterfølgende debat gav alle partiernes repræsentanter udtryk for, at de fandt det rigtigt, at den ungdom, der tager den opgave op, også fik retten til at afgive stemme; der er altså parlamentarisk rygdækning for en ændring af loven.

Men dertil kommer, at da valgloven sidste gang var til behandling i dette høje ting og det lykkedes at udvide stemmeretten til også at gælde danske diplomater og andre personer, der for den danske regering udfører arbejde uden for landets grænser, medens det ganske vist udtrykkelig hedder, at u-landsfrivillige eksperter og Røde Korsfolk ikke er dækket af loven, kom der et responsum, et meget liberalt responsum, fra de herrer professorer Bent Christensen og Allan Philip om en fortolkning af grundlovens § 29. Jeg skal nævne et par citater:

„Det er en forudsætning, som lovgivningsmagten har en betydelig frihed til at fortolke“.

Desuden:

„Der har aldrig været en lovregel, som med hensyn til valgretten har fastsat, hvornår en person skulle anses for at have fast bopæl i riget“.

Endelig hedder det til sidst:

„... at det i international privat- og procesret antages, at diplomater og andre udsendte personer i statens tjeneste, der når som helst kan beordres til at flytte til et andet land eller komme hjem, må anses for at have bopæl i det land, hvorfra de kommer“.

Derfor tror jeg på, at der er mulighed for en bred fortolkning af grundlovens § 29, og har ment det rigtigt at stille ministeren over for dette spørgsmål.